

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 94. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 21 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy órára ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadják el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, április 26.

A gyermekért.

— A nagybecskereki gyermeknap. —

Nagybecskerek, április 25.

Abban a nagyjelentőségű mozgalomban, amely néhány év óta Magyarországon is gyönyörű arányokban folyik a gyermekmentésért, természetesen mindig kiveszi a részét Nagybecskerek város lelkes közönsége is.

A fővárosban és más helyütt a gyermekeknek szentelt napot már megtartották, míg nálunk, mint máskor is, későbbre halasztják, amikor a mi különös időjárásunk már nem rontja le a gyermeknap külsőségeit, amely szorosan összefügg az eredményével.

Nagybecskereken az idén a tavasz legszebb hónapjában, májusban fogják megtartani a gyermeknapot.

Az országos gyermekvédő liga nagybecskereki bizottságát Botka Béla főispán tegnapi hívtá össze a gyermeknap előkészítésére s mint azt az értekezletről szóló alábbi tudósításunk bizonyítja, az idei gyermeknapra is meleg szeretettel készül a közönség s a bizottság tervezete kiválóan alkalmas arra, hogy a nagy eszméhez méltó szép és eredményes ünnepnapja legyen a nagybecskereki május 9. és 10-ikén tartandó gyermeknap a gyermekvédelemnek.

Bizonyosak vagyunk, hogy a nagybecskereki közönség az idén is a legnagyobb készséggel gyűli a gyermekmentők táborába s mindenki igyekezni fog tehetségéhez képest hozzájárulni ahhoz, hogy az emberéletnek fakadó rügyei ne veszzenek el a mocsárban. Hiszen ez mindenkinél egyformán érdeke is.

Most adjuk itt a gyermeknapot rendező-bizottság tegnapi üléséről szóló tudósításunkat:

Az országos gyermekvédő liga nagybecskereki bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor Botka Béla főispán elnöklésével értekezletet tartott a vármegyeház nagytermében, hogy az idei nagybecskereki gyermeknap előkészítését megbeszélje.

Az értekezleten jelen voltak: dr. Brájer Lajosné, Bakalovich Dóra, Faur Margit, Jakóby Gaborné, dr. Mihálovich Ödönne, dr. Magyar Károlyné, Mayer Rezsőné, Maurer Gyuláné, Schlemmer Mária, Jankó Ágoston alispán, Poroszkay Béla, Mencez Lipót, Bielek Antal, dr. Klein Mór, dr. Végh Lajos, Szalay József, Szilágyi Albert, Mayer Rezső, Somfai János, Bánlaky András, dr. Demkó István, Semsey Gyula, Bányai Jakab, Jakóby Gábor és Szegfű Sándor.

Botka Béla főispán szívélyesen üdvözli a megjelenteket s szükségesnek tartja a bizottság újbóli megalakítását, mely a gyermeknapok ügyét felkarolja. Javasolja, hogy a hölgybizottság elnökjének dr. Mihálovics Ödönnet válasszák meg, akinek a vezetésével azután az akció megindíttassék. A főispán indítványát az értekezlet egyhangúlag elfogadta.

Kimondotta az értekezlet, hogy Nagybecskereken a gyermeknapot május hó 9. és 10-én tartja s a gyűjtésre két sátrort fognak felállítani és pedig az egyiket a vármegyeház előtt, a másikat a Huber-fele cukrászda előtt. A gyűjtés a sátrakban délelőtt 11-től 1 óráig és délután 5 órától 7 óráig lesz s a sátrakhoz diszörseget rendelnek ki.

Poroszkay Béla célszerűnek tartaná, ha a kaszinó előtt is állítanának fel sátrort, Jankó Ágoston alispán ellenben a két sátrort is elégségesnek tartja s az értekezlet ilyen értelemben is határoz.

Az értekezlet felkéri a vármegye alispánját, hogy a gyűjtés rendezésére a szükséges engedélyt megadja.

Szilágyi Albert előterjesztésére az értekezlet ezután elfogadta a következő pontokat:

A helybeli lapok szerkesztőiből a gyermeknap agitációra sajtóbizottság alakíttatik, melynek elnöke Jankó Ágoston alispán.

A vendéglői pincéreknek, illetve vendéglősöknek 2 filléres számlalapokat adnak el s ennek intézésével Mencez Lipótot bízzák meg.

Az összes tanintézetek és ovodák felkértenek a gyűjtésre.

A kereskedők és iparosok, akik a gyermeknapot megtartani hajlandók, plakátokkal látandók el.

A kereskedők és iparosok felkértenek, hogy adományait közvetlenül küldjék be.

Gyermekbélyegyek 50 korona értékben kéréndők elszámolásra.

A pénzüntézetek felkéréndők adakozásra és adományok gyűjtésére.

A gyermeknapon alkalmi lap adandó ki, melynek szerkesztésére Somfai Jánost, a „Torontál” felelős szerkesztőjét kérte fel az értekezlet. Az alkalmi lapot hölgyek és fiatal urak fogják elárusítani.

Hölgyek felkértenek reklámecédulák osztogatására.

A sajtó-bizottság a helyi lapok útján a gyermeknap érdekében állandó agitációt fog kifejteni.

Május 10-én, vagy 11-én délután 5 órakor zenekísérettel mellett ünnepi gyermekfelvonulás rendezendő alkalmi lapok elárusításával egybekötve.

Ugyancsak felállítandó volna május 10-én alkalmas helyen egy külön virágos-sátor, ahol apró virágcsokrokat árúsítanak el. A beszerzendő virágra 50 koronát szavaztak meg.

A cigányzenekarok, vagy a hadastán-egylet zenekara felkéréndő, hogy 10-én délelőtt fél 12-től fél 1 óráig a vármegyeház előtt térzenét tartsanak a jótékony célra s a térzene alkalmával hölgyek tányérozhatnak a gyermekliga javára.

Elvben hozzájárul az értekezlet ahhoz, hogy a nagybecskereki gyermekvédelmi cél javára május 29-én a kincstári erdőben, vagy a kaszinó kerthelyiségében majális rendeztessék. A rendezésre külön bizottság küldendő ki.

A helybeli lelkészek felkéréndők, engedjék meg, hogy május hó 9-én a templomokban gyűjtést tartsanak a gyermekvédő-liga javára.

Az elnököt felhatalmazzák, hogy bizottságot alakítson, melynek feladata egy Nagybecskereken létesítendő gyermekvédelmi és gyermekmenhelyi kapcsolatos intézmény tervezetét elkészíteni. A terv a nagybizottság elé terjesztendő, amelynek kötelessége volna még ez év folyamán a kivitelre szükséges intézkedéseket megtenni.

Ugyancsak elhatározta még az értekezlet, hogy az ősz folyamán a vármegyeház nagytermében amatőr fényképekből, műkedvelők rajzaiból, festményeiből és női kézimunkákból kiállítás rendeztessék belépő-díj mellett.

Végül elhatározták, hogy a hölgybizottság dr. Mihálovics Ödönne elnöklésével csütörtökön, április 29-én délután 4 órakor a vármegyeház nagytermében gyűlést tart, amelyen meg fogják állapítani a részletes terveket.

Ezzel az értekezlet véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken délután 2-4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Védők hölgyek részére minden nap délután 2-4 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A kultur-egyesület nagybecskereki munkásságának április havi előadásának sorrendje a következő: Április 28. 8-9-ig Elektrotechnika, 9-10-ig Egészségtan.

Május 5. A jótékony nőegylet közgyűlése.

Május 6. Megyei áll. választmány ülése.

Május 9. Torontáli jegyzőegyesület közgyűlése.

Május 9. Számonkérő tiszti szék.

Május 10. Tavasz rendez. megyei közgyűlés.

Május 9. Gyermeknap.

Május 10. Gyermeknap.

Május 11. Közig. bizottság ülése.

— **Buzaszentelő.** Tegnap folyt le a szokott ünnepélyességgel a buzaszentelés. Ez alkalomból reggel 7 órakor csendes mise volt, majd Magyar Pál pápai kamarás vezetésével körmenet ment ki a melencei országúton levő buzaföldekhez s ott rögtönzött oltáron végbement a buzaszentelés aktusa. A körmenet, melyben a nagyszámú közönségen kívül részt vettek az összes tanintézetek róm. kath. növendékei, a Melencei-és a Honvéd-utcán végig ment ki a buzaföldekhez, visszajövet pedig a Német- és Aradaczi-utcaikon át tért vissza a templomba, ahol folytaták az istentiszteletet és az ájtatosságot. Délelőtt 10 órakor csendes ünnepi nagymise volt, a melyen szintén sokan vettek részt.

— **Személyi hir.** Jankó Ágoston alispán hivatalos ügyekben tegnap este több napra Budapestre utazott.

— **A központi választmány ülése.** Torontálvármegye központi választmánya ma délelőtt dr. Vinczevidy Ernő megyei főjegyző elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek: Oldal Antal, dr. Mangold Samu, dr. Klein Mór, Weisz Izidor, Kaufmann István, Farkas Vince és Rigó István. A választmány mai ülésén a képviselőválasztók 1910. évre érvényes jegyzékét igazította ki.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor Strosz Béla városi főjegyző, polgármesteri helyettes elnöklésével ülést tartott, amelyen kisebb jelentőségű folyó ügyeket tárgyaltak.

— **A jótékony nőegylet közgyűlése.** A jótékony nőegylet f. hó 24-ére hirdetett közgyűlését, a megjelent tagok számának határozatképtelensége miatt meg nem tarthatta. A közgyűlés napjára az elnökség f. évi május hó 5-ét tűzi ki s e közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni.

— **Esküvő.** Temesvárról jelentik: Elegáns, diszes közönség töltötte meg szombaton a belvárosi plébánia-templomot, amelynek a sorai között ott volt Temesvár és a Délvidék társaságának színe-java. Ek or köztött ugyanis házasságot Lichtscheindl Mariskával, a temesvári közkórház igazgató főorvosának, Lichtscheindl Géza dr.-nak leányával Franz Lajos, az Osztrák-Magyar Bank tisztviselője, Franz J. L., a Nagybecskereki takaré- és előlegegylet vezérigazgatójának fia. A nászmenetben a rokonokon kívül részt vettek: Telbisz Károly dr. udvari tanácsos, polgármester nejevel, Plausich Mátyás közjegyző nejevel, öz. dr. Vargics Imrené, Korponay Sándor járásbíró (Szeged), stb. Az esketési szertartást a vőlegény volt iskolatársa, Geisz Antal dr. káplán végezte, aki magasroptú beszédet intézett a fiatal párhoz. — Déliben a Hungária különtermében ebéd volt, amelyen számos felkőszöntő hangzott el az ifjú párra, amely a fel 2 óras gyorsvonattal elutazott.

— **A református püspök Nagybecskereken.** Eröss Lajos református püspök és Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok tudvalevőleg holnap Nagybecskerekre érkeznek. A református egyház ebből az alkalomból a következő meghívókat küldte szét:

Főtiszteletű és méltóságos Erőss Lajos püspök és méltóságos gróf Degenfeld József egyházközségi fogadónok urak folyó hó 27-én este 9 óra 50 perckor Nagykikinda felől látogatásra városunkba érkeznek s folyó hó 28-án itt időznek. Örömmünnepe lesz e nap a nagybecskereki református egyháznak és hisszük, minden igaz magyarnak és a magyarság hív barátainak is és pedig azért, mert a török uralom óta ez az első eset, hogy debreczeni magyar református püspök és fogadónok e tájon s így városunkban is megjelenjék. Ünnepeink sorrendje a következő: 9—10-ig presbiteri ülés. 10—11-ig ünnepi istentisztelet. 11-től hatóságok és testületek tisztelgése az egyházfőknél a lelkészlakon. 2 óraker társaság ebéd a Kaszinó nagytermében. (Részvételi díj 5 korona.) 1/5 óraker a Keresztény nőegylet ugynevezett tea-estéje a polgári iskola dísztermében. (Belépődíj 1 korona.) 7 óra 5 perckor az egyházfők elutazása Torontásvásárhelyre. Midőn ezért ezen ünnepeken való szíves megjelenésre s így ezáltal annak fénye és bensősége emelésére szíves tisztelgéllel felkérjük, egyszersmind ar a is kérjük, hogy megjelenési szándékát a református lelkész hivatalnál kedd délig jelezni kegyeskedjék. Aidotak, kik jönnek az Urnak, a szeretet Istenének nevében. Nagybecskerek, 1909. április hó 23-án. Kiváló szíves tisztelgéllel és szeretettel a nagybecskereki református egyház.

A megyés püspök Zombolyán. Dr. Csernoch János megyés püspök tegnapelőtt délután titkára, Pacha Ágost c. kanonok kíséretében Zombolyára utazott a gróf Csekonics család látogatására. A pályaudvaron Csekonics Endre gróf fia: Sándor, Pál és Gyula, valamint nagyszámú közönség fogadták a püspököt, aki lelkes ovációk közepette behajtatott a községbe. A délután folyamán megtekintette a püspök a Csekonics-féle csitói kastélyt, a Jezuleum-nevű zárdát, a kórházat és a plébániát. Csernoch János püspök az esti vonattal visszautazott Temesvárra.

Választás Csenta. Csenta községben Zsiros Imre járási főszolgabíró elnöklésével ma választás volt, amelyen több községi tisztséget töltöttek be. Így segédjegyzőnek megválasztották Krivácsy János antalfalvai segédjegyzőt, községi írónak Himmelstein Károly nyug. segédjegyzőt, végrehajtónak pedig Pollák Jenőt.

Adomány a kultúregyesület könyvtárának. Dr. Stassik Ferenc ügyvéd a torontárvármegyei magyar közművelődési egyesület könyvtárának adományozta Oncken „Az ókor történelme” című nagy munkáját, amely mű meglehetősen ritkaság számba megy. Az adományért ezúton is hálás köszönetet mond a kultúregyesület elnöksége.

A deszkiek és a szegedi hidvám. Szegedről írják: Deszk község előjárósága kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz, hogy a község lakossága, úgy mint az ujszegediek, hidvámmentességet élvezzenek a közúti hidon. A tanács a kérelmet elutasította. Az ügygel, mivel vitássá vált a kérdés, ma foglalkozott a főkapitányság. Szalay József dr. főkapitány-helyettes hivatkozással a törvény szakaszaira, ahol egyenkint fel van sorolva, hogy kiknek jár hidvámmentesség, ugyancsak elutasította a deszkiek kérelmét. Megadta azonban a hidvámmentességet az előjáróságnak, a községi jegyzőknek és azoknak, akik bűnygyben és adóügyben kénytelenek a szegedi közúti hidon átgönni.

Kis gyermek a vonat alatt. Mint Panesováról írják, az ottani vonat a Mihajloviicsor végén levő átjárónál egy kis fűcskát elgázolt. A kis Schneider Józsi, így hívják a két éves kis fiút, boldog gondtalansággal játszott a sinek között, amidőn arra felé rohogott a vonat. A mozdonyvezető már 200 méternyi távolságról meglátta a csepp jöszágot s ellengőzt adott, azonban mindennek dacára a mozdony és három kocsi átszaladt a kis fiún, csak ekkor tudták megállítani a vonatot s kivenni a kerek alól a kis Schneider Józsit, kinek Isten kegyelméből egy kis horzsoláson kívül egyéb baja nem történt. Az orvosok állítása szerint a kis Józsi nyolc nap mulva teljesen egészséges lesz s megint elmehet a sinek közé játszani.

A multság vége. Nagykikindán a napokban a vasut mellett Grbanusits féle kocsmában Odri József 19 éves vasuti raktármunkás multság közben összeszólalkozott Molnár István gőzmalmi munkással. Szót szó követett, mire az utcára mentek, hogy ott keresse kiki a maga igazát. Molnár aztán az utcán úgy vetett véget az összeszólalkozásnak, hogy markolatig döfte zsebkését Odri hasába. — Odri életveszélyes sérülésével a kórházba szállították, Molnárt pedig a rendőrség letartóztatta.

Rablógyilkos cseléd. Verseczen a napokban özvegy Radicsné egy gazdag maganos asszony ellen a cselédje Cseh Mayer Katalin,

rablógyilkos merényletet követett el. Amikor a merénylet történt, éppen a lakásban volt az asszony egyik albérlője, egy könyvelő, aki mikor az agyonszurt asszony segélykiáltásait hallotta, hirtelen berohant a szobába, de akkor már a cseléd egészen összeszürkálta az asszonyát, azután mikor látta, hogy tettét észrevették, akkor magát is többször megszurta. Mindketten haldoklanak. A gyilkos leány még megvallotta, hogy azért akarta meggyilkolni az asszonyát, hogy aztán kirabolhassa.

A sineken. Mint Szőregről jelentik, tegnapelőtt este a szőregi állomásnál a személyvonat elütötte Magyar János szegedi napszámot. A szegedi mentők kötötték be az ember sérüléseit s bevitték a szegedi kórházba. Sérülése életveszélyes. A vizsgálatot megindították, de eddig nem tudják, hogy az ember mint került a vonat elé. Valószínű, hogy öngyilkossági szándék volt.

Rejtélyes halál. Gurzó János tiszahelyesi lakost holtan találták hozzátartozói. A holttesten a külerőszak nyomai látszóttak s az orvosi vizsgálat is beigazolta azt a feltevést, hogy Gurzó nem természetes halállal múlt ki. A vizsgálat folyik.

Színház.

Három előadás. Szombaton este a színházban Fall Leo operettjét „A jökevdü paraszt”-ot ismételték meg, nem tudni miért, persze üres ház előtt. Vasárnap délután a Boccaccio öröksej műzikájában és Kaposi Józsa remek énekében gyönyörködhetett a közönség. Este Milöcker operettjét a „Komédiások”-at mutatta be a színtársulat. A darab bolondságain jól elmulatott a közönség s Milöcker finom muzsikája szintén kellemes élvezetet nyújtott. Az előadók közül Pataki Vilvának, Virányi Sándornak és Remete Gézának voltak hálás szerepeik, amit sikeresen ki is aknáztak. A kisebb szerepekben Peterdi Etuska, Barna Andor és Halasiné arattak tetszést. Az előadás azonban egészben véve meglehetősen hanyag volt, amit különben most az utolsó előadásoknál már többször lehetett tapasztalni.

A színügyi bizottság ülése. Torontárvármegyei színügyi bizottsága tegnap délelőtt 10 óraker Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen jelen voltak: Jankó Agoston, dr. Nagy Dezső, dr. Pollák Győző, Zsitkovszky Béla és Polgár Károly. A gyűlés egyedüli tárgya volt a heti műsor megállapítása, mely a következő: Április 27-én: Virraszt a szerelem. 28-án: Gül-baba. 29-én: Carmen. 30-án: Tűzhely. Május hó 1-ére és 2-ára nem tűztek ki darabot, mert ezen a két napon vagy Komlóssy Emma, Kovács Mihály, vagy pedig Gáll Gyula fog vendégszerepelni s a vendégszereplő személyétől függ, hogy e két napon mit játszanak a színházban. Vasárnap délután azonban a „A szerencse malac” kerül előadásra.

Vendégszereplés. Polgár Károly színigazgató most tárgyalásokat folytat Komlóssy Emmával, Kovács Mihályval és Gáll Gyulával, hogy hármuk közül valamelyiket megnyerje, hogy május hó 1-én és 2-án Nagybecskereken vendégszerepeljen. Ezért e két napra nem is tűztek ki darabot, Ha Komlóssy jön, akkor a Koldus diákot és a Vig özvegyet adják. Kovács Gyula a Gésák, Vándorlegény vagy Údvöskében fog fellépni, Gáll Gyula vendégszereplése esetén pedig a Becstelének és a Tűzhely című darabot tűzik ki előadásra.

Rohitschi „Styria-forrás”

Gyógyhatású viz: gyomordaganat és görcsök, Bright-féle veselőb, torok- és gégehurut, gyomor- és bélkatarus, húgysav- és hólyagbántalmak, székrekedés és májbajok ellen.

Magyarországi főraktár:
Hoffman József Budapest, Bathory-utca 8

TÁVIRATOK

A kormány lemondott.

— A politikai válság. —

Budapest, április 26. (A „Torontái” ered. távirata.) A politikai helyzetnek előrelátott válsága ma nyíltan kitört. Ugyanis ami szintén előrelátható volt, a legutóbbi bécsi banktárgyalások eredménytelensége folytán a Wekerle-kormány ma lemondott. A lemondás hivatalos bejelentése a képviselőház mai ülésén történt, a melyet tegnap minisztertanács előzött meg. Az eseményekről tudósítjuk a következőket jelentheti:

A tegnapi minisztertanács.

Budapest, április 26. (A „Torontái” eredeti távirata.) A kormány tegnap délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével tanácskozást tartott, amelyen részt vett a kormány valamennyi tagja s a jegyzőkönyvet Márffy Albin államtitkár vezette. A tanácskozáson Wekerle, Kossuth és Apponyi beszámoltak a bécsi tárgyalásokról s királyi kihallgatásuk eredményéről, amire a kormány elhatározta lemondását.

A lemondás bejelentése a képviselőházban.

Budapest, április 26. (A „Torontái” eredeti távirata.) Az egész politikai világ, valamint a közvélemény érdeklődése a képviselőház mai ülése körül csoportosult, a melyről köztudomású volt, hogy ez alkalommal jelenti be a kormány lemondását. Az eseményre rengeteg ember gyűlt össze a képviselőházba s úgy az ülés-terem, mint a karzatok zsufolásig megteltek. Az ülés-teremben alig van egy-két üres hely s még soha annyi képviselő nem volt a Házban, mint ma. Az egész Házban zugás, forrongás és izgalom. Amikor Justh elnök 11 óraker megnyitja az ülést, az összegyűlt izgalmat mindjárt kiöntik a függetlenségiak a Justhnak szóló harsány éljenzéssel. A kormány valamennyi tagja jelen van, csak még Kossuth hiányzik, aki az ülés megnyitása után a különböző apróbb elnöki előterjesztések során lép be az ülés-terembe. Amikor megjelenik, az egész függetlenségi tábor felkel s hosszu percekig zajosan éljenzi és tapsolja Kossuthot, aki egy kissé halványan foglal helyet a piros bársonyszékben.

Közben elintézik az apróbb ügyeket, mikor Wekerle Sándor miniszterelnök emelkedik szólásra s általános figyelem közben bejelenti, hogy miután a kartell-bankra vonatkozó tárgyalások nem vezettek eredményre, a kormány a tegnapi minisztertanácsban elhatározta, hogy a királynak benyújtja lemondását. Kéri a képviselőházat, hogy a lemondást vegye tudomásul s tekintettel a politikai viszonyokra s a kormány nehéz helyzetére, a helyzet konszolidálásáig a képviselőház napolja ei magát.

Hoitsy Pál a függetlenségi párt nevében sajnálkozását fejezi ki, de egyszersmind helyesli a kormány lemondását. Konstátálja, hogy a kormány a lefolyt három év alatt mindent elkövetett az ország jobb sorsa érdekében. Sajnálja Wekerlét, ki 67-es létére is igyekezett szolgálni azokat a célokat, melyeket a függetlenségi párt kitűzött és sajnálja Kossuthot, hogy mint a függetlenségi párt vezérének, távoznia kell az ország kormányából. A függetlenségi párt azonban a lefolyt három év alatt elment az enge-

dékenység legszélsőbb határáig s többet már nem engedhet. Tudomásul veszi a kormány lemondását s elfogadja a miniszterelnöknek a Ház elnapolására vonatkozó indítványát.

Szapannos István nem tartja elégségesnek a lemondás egyszerű tudomásulvételét, hanem indítványozza, hogy a Ház tárgyalja a kormány lemondását.

Medakovics Bogdán a horvátok részéről azt mondja, hogy mivel Horvátország és Magyarország között nincs meg az alkotmányos kapcsolat, a horvátoknak semmi közük sincs a lemondáshoz.

Hock János hosszabb beszédben hangoztatja, hogy most már nem szabad engedni s az ország gazdasági önállóságát ki kell vinni. Mivel a függetlenségi párt most ebben a kérdésben ismét egységesen ragaszkodik programjához, bejelenti, hogy a függetlenségi pártba lép. A maga részéről szintén szükségesnek tartja a kormány lemondásának tárgyalását s ezért csatlakozik Szapannos indítványához.

Most Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter szól fel s miután Hock János beszédére reflektál néhány szóval, hangoztatja, hogy a kormány lemondásának tárgyalására nincs szükség, mert a helyzet egészen világos. A bankkérdésben a kormány tagjai között nem volt meg a szükséges egyetértés, ezért volt kénytelen a kormány lemondani. Kéri, hogy a Ház vita nélkül vegye tudomásul a kormány lemondását. (Éljenzés.)

Most folytonos zsidóság és zaj közben szólalnak fel még Bozóky Árpád, aki Szapannos határozati javaslatát pártolja, majd Nagy György, aki szintén e mellett szól. Nagy György egyben határozati javaslatot is nyújt be, hogy a Ház utasítsa a kormányt az önálló banknak 1910-ben való felállítására.

Mihályi Tivadar a nemzetiségek nevében Szapannos indítványát pártolja, Polónyi Dezső szintén, miután a kormány lemondásában vannak részletek, amelyek nem világosak.

Még Wekerle Sándor miniszterelnök és Polónyi Géza szólal fel, amire a képviselőház a nemzetiségek kivételével egyhangulag tudomásul veszi a kormány lemondását s a további intézkedésig elnapolja magát.

A többi ügyekről más helyütt szólnak.

A főrendiházban.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiházban a kormány ma délután 4 órakor jelentette be lemondását, hasonló módon, mint a képviselőházban.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma éjjel Bécsbe utazik s magával viszi a kormány lemondását, a melyet holnap délelőtt külön kihallgatáson terjeszt a király elé.

A függetlenségi pártból.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi pártkör helyiségében tegnap este rendkívül nagy számban jelentek meg a párt tagjai. Megjelent Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf is, kiket zajos lelkesedéssel és ovációval fogadtak. Kossuth Ferenc a bécsi kihallgatásáról szólva kijelentette, hogy a király kegyesen meghallgatta előterjesztését s hangoztatta, hogy elismeri Magyarországnak az önálló bankra való jogát, de a monarchia belálapotaira s a külpolitikai helyzetre való tekintettel nem lehet abban a helyzetben, hogy az önálló bankhoz hozzájárulhasson. Apponyi Albert gróf is hasonló módon szól a bécsi kihallgatásról, mire a párt tagjai zajos eljenzéssel mondtak köszönetet magartartásukért.

A függetlenségi párt ma délután 5 órakor értekezletet tart, amelyen Kossuth Ferenc a helyzetet megvilágító nyilatkozatot tesz.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt 11 órakor tartott ülésén Justh Gyula elnök előterjesztései során mindenekelőtt jelentette, hogy Popovics Sándor államtitkár bankkormányzóvá történt kinevezése folytán lemondott pozsonyi mandátumáról.

Felkiáltások: Abcug, le vele, osztrák lett!

Az elnök kéri, hogy adjon a Ház felhatalmazást, hogy a megüresedett mandátumokra a választást elrendelhesse. Jelenti még az elnök, hogy Balogi Ernő sürgős interpellációt jelentett be Popovics bankkormányzósága dolgában és hogy Szentiványi Gábor összeférhetlenségi ügyében ki kell sorsolni az ítélő bizottságot. Mindez az ülés végén fog történni.

Most következett a kormány lemondásának az ügye, melyről más táviratunk számol be.

Az ülés végén Balogi Ernő interpellálja a kormányt Popovics Sándor bankkormányzóval a beszéde miatt, amelyben az önálló bank ellen foglalt állást. Éles szavakkal elítéli ezt s kéri a kormányt, volt-e erről előzetes tudomása.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a kormánynak Popovics nyilatkozatáról nem volt előzetes tudomása.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Miután még Szentiványi Gábor összeférhetlenségi ügyében kisorsolják az ítélő bizottságot, az ülés ezzel véget ér.

A törökországi forradalom.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai konstantinápolyi jelentések szerint a csapatok bevonulása s a Yildiz megszállása korántsem ment olyan gyorsan és akadály nélkül, mint azt az első jelentések tudatták. A mai jelentések szerint a Yildizt tegnap délutánig ostromolták s csak ekkor adta meg magát az őrsg. A szultán azonban még mindig a helyén van s a konstantinápolyi helyőrség egyes csapatai igyekeznek a Yildiz segítségére lenni. Most várják a végső rohamot s a szultán letételének a híradását, a melyet százezer ágyulövvel fognak a lakosságnak tudtára adni.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A délelőtti folyamán érkező konstantinápolyi jelentések a legellentmondóbbak. Az egyik szerint a városban minden csendes, míg a másik azt mondja, hogy a város utcái, a Yildiz s az egyes kaszárnyák körül véres harcok folytak. Ugyancsak az egyik jelentés szerint Konstantinápoly megszállása közben mindössze néhány embert öltek meg, míg a másik szerint több száz embert megöltek s még többeket megsebesítettek.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a szultán még mindig a palotában van s a Bosporuson torpedók cirkálnak, hogy a szultán szökését megakadályozzák.

Határidő-üzet.

Budapest, április 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	28.76
Buza (május)	28.30
Buza (októberre)	23.18
Rozs (áprilisra)	19.74
Rozs (októberre)	—
Zab (áprilisra)	17.70
Tengeri (májusra)	14.26

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyi piacról.

Budapest, április 22.

A budapesti értéktőzsde hangulata az elmúlt hét folyamán a törökországi bonyodalmakról érkezett hírek következtében lanyhán indult. A török forradalomnak rövidesen bekövetkezett békés elintézése természetesen igen kedvező hatással volt a tőzsde irányzatára, úgy, hogy a múlt heti jelentésünkben regisztrált árfolyamcsökkenéseket az értékpapírok az egész vonalon behozták, sőt azokhoz képest nem egy részvény árfolyama lényeges emelkedést mutat fel. Az internacionális értékek elhanyagolása mellett az üzletkedv leginkább bankrészvények és helyi papírok felé fordult.

Lényegesebb árfolyamemelkedést tüntetnek fel a magyar jelzáloghitelbanki és a magyar agrár és járadékbank részvényei, utóbbi intézet részvényeinek kedvező elhelyezésére.

Iparvállalataink részvényei közül előtérben állottak a beocsini cementgyári Unio és a Danubius hajó- és gépgyár, továbbá a Ganz és Társa, valamint a magyar cukoripar r. t. részvényei, melyek állandóan élénk kereslet tárgyát képezték.

Nagymérvű vásárlások folytán nagyobb üzlet fejlődött ki a rimamurányi vasmű részvényekben, melyeknek árfolyama szintén lényeges emelkedést mutat fel. Ugyancsak emelkedtek a salgótarjáni köszénbánya r. t. részvényei; ezen vállalatról ugyanis az hírlik, hogy alaptőkéjét felemelni szándékozik.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	április 16.	április 22.
4% magyar koronajáradék	92.70	92.60
magyar hitel részvény	735.—	736.50
Ganz és T.-sa vasöntőde részv.	3200.—	3235.—
rimamurányi vasmű-részvény	541.—	553.50
magyar cukoripar részvény	1925.—	1930.—
Beocsini cementgyár-részvény	645.—	654.—
salgótarjáni köszénbánya részvény	536.—	571.25

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1909. évi március hó 20-tól 1909. évi április hó 23-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozások történtek:

Lung Péter és Johanna tulajdonát képező 2249. számú házat megvette Kreczu Tivadar 1800 koronáért.

Arendt Ferenc tulajdonát képező 210 □-ös házhelyet megvette Venczel Sándor és Petronella 2900 koronáért.

Schlatthauer Péter és neje Goszki Anna tulajdonát képező 30/a. öi. számú házat megvette Gröszer Ferenc és Zsuzsanna 1800 kor.-ért.

Czveits Nika tulajdonát képező 957. számú házat megvette Lung Péter és Johanna 2390 koronáért.

Szabó Kálmán tulajdonát képező 6 hold szántót megvette Martazev Mirkov Miléva 6750 koronáért.

Bérlet 26. sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 31. előadás.

Nagybecskerek, 1909. évi április hó 26-án:

BOB HERCZEG.

Regényes nagy operette 3 felv. — Írták: Martos és Bakonyi.

Személyek:

A királynő	—	B. Fehér Laura
György herceg, fia (Bob herceg)	—	Peterdi Etelka
Viktória hercegnő	—	Haraszi Vilma
Lord Lancaster, gárdakapitány	—	Radványi Dezső
Pomponius, a herceg nevelője	—	Remete Géza
Hopmester	—	Iván Sándor
Táncmester	—	Virányi Sándor
Tom bátya	—	Csolnákosi Gy.
Plumpudding, borbély	—	Barna Andor
Annie, Tom leánya	—	Csanádi Irma
Gipsy, fűszeres	—	Halasi Béla
Pickwick, korcsmáros	—	Solymosi Sándor
Testőrhadnagy	—	Anday Károly
Harangozó	—	Utasi Tivadar

Holnap, kedden, 1909. évi április hó 27-én:

Vírraszt a szerelem.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

CLUB EXTRABIS

SZIVARKAPAPIROS
teljesen hamu nélkül ég el.
Óvakodjunk az utánzatoktól.

(878-40.3)

Rózsák

5000 drb elsőrangú fajtisza, magastörzslű rózsát ajánlok olcsó árban,

60 cm.-től 250 cm. magasságban, jól begyökeresedve darabonként 60 fillértől 140 fillérig. Bokorrózsák 50—60 f. darabonként.

Csokrok, élő- és műkoszorúk a legfinomabb kivitelben, pontos és lelkiismeretes kiszolgálással, a legolcsóbb árakban.

Prohászka József,

333—10.10

kereskedelmi műkertész

Zsombolya, (Torontálmege.)

2246/1909 tkvi sz.

405—1.1

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Stern Ida nagybecskereki lakos végrehajthatónak Magda Gligor és Gilezán Valér románécskai lakos ellen 300 korona tőkekövetelés és jár. iránti ügyében, úgy a csatlakozottnak tekintendő Csikala Petra nagytoráki lakos javára 320 kor. 60 fillér s jár. erejéig bekebelezett követelések kielégítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő écskai 77. sz. tjkvben A. I. 1. és 6. sz. alatt felvett 117., 118. hrsz. 401 □-öl területű udvar és kertből, valamint az ezen épült 85. öi. sz. házból, valamint 1680/b. hrsz. 400 □ öl területű pótkertből Magda Gligort megillető jutaléokra 466 korona kikiáltási árban, az écskai 2016. sz. tjkvben A. + 1. sz. a. felvett 1978/159. hrsz. 533¹/₃ □-öl területű szőlő a muzslyai dülöben 368 korona kikiáltási árban, ugyanazon tjkvben A. + 2. sz. a. felvett 1978/160. hrsz. 533¹/₃ □-öl területű szőlő a muzslyai dülöben 444 kor. kikiáltási árban **1909. évi május 7-ik (hét) napjának d. e. 10 órájkor** Románécska községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár ²/₃-ánál az écskai 77. sz. tjkvben A. I. a. felvett 117., 118. hrsz. 85. öi sz. ingatlanból Magda Gligort megillető jutaléka 310 kor. 67 fill.-nél, az écskai 2016. sz. tjkvben A. + 1. sor 1978/159. hrsz. ingatlan 245 kor. 33 fill.-nél, ugyanazon tjkvben A. + 2. sor 1978/160. hrsz. felvett ingatlan 296 koronánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. Árverezni kívánók tartoznak, kivéve a kincstárt, mint árverelő bánatpénzt letenni nem kötelesek. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889:XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898:XXIII. t.-cikk alapján alakult Központi Hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e szakasz szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhez vételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles, tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 46 korona 60 fillért, 36 kor. 80 fill. és 44 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított

elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget sem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Románécska községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1909. évi február hó 23. napján.

Szilágyi,

kir. törvszéki bír.

Olcsó és jó házikoszt

május hó 1-től kapható

— az ELLMER-féle vendéglőben —
a Melencei-utcában.

Ebéd és vacsora egy hónapra 42 korona. Ebédre 3 tál étel, csütörtökön és vasárnapon 4 tál étel, vacsora 1 tál étel.

Kívánatra házon kívül is adok kosztot.

Tisztelettel

Schäfer János,

(398—2.2)

vendéglős.

1381. tkvi szám. 1909

330—1.1

Arverési hirdetmény és feltételek.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Friedmann Alfréd nagybecskereki kereskedő javára 503 korona tőke, ennek 1908. évi augusztus hó 20-ától járó 6% kamatai, 49 kor. 80 fillér és 23 kor. 60 fillér már megállapított, 18 kor. 75 fillér jelenlegi s a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. évi 160. t.-c. 114. §-a alapján és a 146. §-a értelmében Gaborov Matea botosi lakos ellen az ezen kir. járásbíró területén, Botos község határában fekvő és a botosi 3275. számú tjkvben foglalt:

269. hrsz. számú ház és 800 □-öl ház-helyre egészben 630 korona

89. hrsz. 400 □ öl kertre egészben 111 korona.

252. hrsz. 400 □-öl kertre egészben 114 korona.

252. hrsz. 800 □-öl szőlőre egész-

ben 456 korona kikiáltási árban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Botos községhezánál 1909. évi július hó 1. napjának d. e. 10 órájkor fog megtartani a következő úgy a tkvi hivatalban, mint Botos s a szomszédos községhezánál kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár ²/₃-án alól nem fognak eladni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni s azt a vevő a vételár megfelelő %-ig kiegészíteni.

Perlasz, 1909. évi február hó 24-én, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál.

Áts,

kir. járásbíró.

Két

pincér-tanonc

helyben,

403—1.1

„Korona“-szállóban
felvétetik.

404. szám 1909.

Offszencza község előljárósága.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy Offszencza község belterületén f. hó 13-án 1 darab két éves sötét pej jegytelen kanczacsikó és 1 drb egy éves világos pej, két melső és hátsó hallában kesely, csillagos mén-csikó felügyelet nélkül csatangolva, felfogadott. Amennyiben a tulajdonjogát begyűjtő képes tulajdonosa az állatoknak 1909. évi május hó 4-éig az előljáróságnál nem jelentkezik, az állatokat az nap d. e. 9 órákor gazdátlan jószágként nyilvános árverésen eladjuk.

Kelt Offszenczán, 1909. évi április hó 21-én.

399—1.1

A községi előljáróság.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

1909. évi május hó 1-étől lesz kapható!

Magyar forrás. **Hugyhajtó és hugysavoldó** Magyar forrás.

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében siterrel alkalmazható vese-, hugykó- és hólyaghajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda: **EPERJES**. Igazgatóság: **BUDAPEST, VI., Ferenc József-rakpart 22.** — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen : 74.

Telefon Budapesten III—93

Főraktár Nagybecskereken: **Ro'za Béla** fűszerkereskedésében és azonkívül mindenütt kapható.

327—100.12